

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. V. K.**, bytem Nová Ves 250, Frýdlant nad Ostravicí, zastoupen Mgr. Ritou Kubicovou, advokátkou se sídlem Ruská 87/11, Ostrava, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 7. 2007, č. j. 22 Ca 231/2007 - 11,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Zástupkyni stěžovatele advokátce Mgr. Ritě Kubicové **se u r č u j e** na odměně za zastupování a na hotových výdajích částka 2856 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 19. 7. 2007, č. j. 22 Ca 231/2007 - 11, postoupil Krajskému soudu v Brně žalobu Ing. V. K., kterou se domáhal přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně (dále jen „finanční ředitelství“) ze dne 16. 4. 2007, č. j. 6433/07-1500-704532, jímž byla delegována místní příslušnost správce daně ke správě daní Ing. V. K., s výjimkou daní, kde předmětem zdanění je nemovitost, z Finančního úřadu Brno I. na Finanční úřad v Rožnově pod Radhoštěm. Toto usnesení odůvodnil krajský soud tak, že místní příslušnost krajského soudu k přezkoumání správního rozhodnutí je dána, nestanoví-li zákon jinak, obvodem soudu, v němž má sídlo žalovaný správní orgán, který vydal rozhodnutí v posledním stupni. Žalované Finanční ředitelství v Brně, které vydalo žalobou napadené rozhodnutí o delegaci místní příslušnosti, má sídlo

v obvodu Krajského soudu v Brně a tento soud je tak místně příslušným soudem k rozhodnutí o podané žalobě.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm.d) s. ř. s. V kasační stížnosti stěžovatel namítal, že krajský soud pochybil, pokud vydal napadené usnesení ještě před tím, než rozhodl o jeho žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě a o návrhu na vydání předběžného opatření. Tento postup krajského soudu je vadný již proto, že v řízení před Nejvyšším správním soudem musí být zastoupen advokátem a krajskému soudu je přitom známo, že nemá právnické vzdělání. Postoupením věci Krajskému soudu v Brně pak navíc došlo i k zásahu do jeho práva garantovaného v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav mu znemožňuje i osobní účast na jednání Krajského soudu v Brně. Nelze ostatně pominout ani to, že uvedeným postupem mu vzniknou nedůvodné náklady, které musí vynaložit k ochraně svých práv. Napadené usnesení je podle názoru stěžovatele rovněž nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Finanční ředitelství se k podané kasační stížnosti vyjádřilo tak, že ji považuje za nedůvodnou. Zdůraznilo, že je to právě ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, které obsahuje ústavní zásadu zákonného soudce. V souladu s touto zásadou pak příslušnost soudu i soudce stanoví zákon. Krajský soud proto postupoval v souladu se zákonem, když dospěl k závěru, že v případě žaloby směřující proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně je místně příslušný Krajský soud v Brně. Jeho příslušnost je totiž odvislá od sídla účastníka řízení – žalovaného finančního ředitelství, které je v obvodu tohoto krajského soudu. Napadené usnesení není nepřezkoumatelné, neboť je z něj zřejmé, jaké důvody vedly krajský soud k jeho vydání. Toto usnesení netrpí ani nesrozumitelností. Z těchto důvodů finanční ředitelství navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z předloženého soudního spisu vyplývá, že žalobou ze dne 28. 6. 2007 se stěžovatel domáhá přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 16. 4. 2007, č. j. 6433/07-1500-704532, kterým byla podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků delegována místní příslušnost ke správě daní Ing. V. K., s výjimkou daní, kde předmětem zdanění je nemovitost, na Finanční úřad v Rožnově pod Radhoštěm. Žalobu proti tomuto rozhodnutí stěžovatel adresoval a doručil Krajskému soudu v Ostravě dne 3. 7. 2007. Tento soud po zjištění, že není k rozhodnutí o žalobě místně příslušný, postoupil věc napadeným usnesením Krajskému soudu v Brně.

Podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.

Podle ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.

V daném případě je předmětem soudního přezkumu rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně a město Brno, v němž má sídlo toto finanční ředitelství spadá do obvodu působnosti Krajského soudu v Brně (srov. § 11 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Tento krajský soud je pak ve smyslu ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s. soudem, v jehož obvodu má sídlo Finanční ředitelství v Brně, které ve věci vydalo rozhodnutí v posledním stupni, jež bylo napadeno žalobou stěžovatele. Pokud proto Krajský soud v Ostravě, k němuž podal stěžovatel žalobu proti předmětnému rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně postoupil tuto věc k vyřízení Krajskému soudu v Brně, posoudil otázku místní příslušnosti soudu v souladu se zákonem. Jelikož ze s. ř. s. ani z jiného zvláštního zákona nevyplývá, že by v předmětné věci měla být místní příslušnost určena jinak, nemohlo ani napadené usnesení o postoupení věci zasáhnout do práva stěžovatele na zákonného soudce, jak je garantuje čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Stejně tak nedůvodnou shledal Nejvyšší správní soud stížní námitku, že krajský soud pochybil, pokud věc postoupil Krajskému soudu v Brně ještě před tím, než rozhodl o žádosti stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o jeho žalobě a o návrhu na vydání předběžného opatření.

Krajský soud v Ostravě skutečně postoupil věc Krajskému soudu v Brně, aniž by před tím rozhodl o žádosti stěžovatele na ustanovení zástupce a o návrhu na vydání předběžného opatření. Tento postup však není nezákonný. Jestliže krajský soud zjistí, že není místně příslušný k rozhodnutí o žalobě, je nejen oprávněn, ale i povinen rozhodnout pouze o postoupení věci místně příslušnému krajskému soudu (zákonnému soudci). Opačný postup, tj. rozhodování o ustanovení zástupce a o návrhu na vydání předběžného opatření místně nepřislušným krajským soudem, by znamenal porušení práva stěžovatele na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Nelze totiž připustit stav, aby v případě posuzování otázek nutně předcházejících rozhodnutí o věci samé (např. ustanovení zástupce) rozhodoval krajský soud, který z důvodu nedostatku místní příslušnosti, a tedy podmínek řízení, není zákonným soudcem. Nadto nelze ani pominout, že jak stěžovatel, tak i ustanovená zástupkyně u této stížní námítky zcela ponechali stranou nezbytnou argumentaci o tom, zda vytýkaná vada mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

Nedůvodná je také další stížní námitka, že postupem krajského soudu došlo k zásahu do práva stěžovatele garantovaného v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.

Právo na veřejné projednání věci pro řízení před správními soudy je konkretizováno v řadě ustanovení s. ř. s., především v ustanovení § 49, § 51 a § 77 s. ř. s. Obsahem tohoto práva je veřejné subjektivní právo účastníka řízení být účasten na jednání ve věci samé a možnost vyjadřovat se k prováděným důkazům při jednání. O tento případ ale v předmětné věci nešlo. Krajský soud v Ostravě totiž nerozhodoval ve věci samé, ale o tom, zda jsou u tohoto krajského soudu vůbec dány podmínky k rozhodování o věci samé. Jednalo se tedy o rozhodnutí, které předchází ústnímu jednání soudu, a i případnému provádění důkazů. Napadeným usnesením proto nemohlo být zasaženo do práva stěžovatele garantovaného v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. V tomto směru je proto nesprávný poukaz stěžovatele, že mu přenesení místní příslušnosti na Krajský soud v Brně znemožní účast v řízení o věci samé. Krajský soud v Ostravě totiž napadeným usnesením nerozhodoval o přenesení místní příslušnosti na Krajský soud v Brně, která je dána zákonem, pouze podle ustanovení § 7 odst. 6 s. ř. s. postoupil věc místně příslušnému krajskému soudu, aby dostál zákonu, konkrétně dikci ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s.

Pokud se stěžovatel domnívá, že by bylo vhodné, aby v této věci rozhodoval jiný soud než místně příslušný Krajský soud v Brně, je zcela v jeho dispozici, aby se návrhem domáhal výjimky ze zásady perpetuatio fori (§ 9 odst. 2 s. ř. s.), kterou je jinak třeba přesto, že není výslovně vyjádřena v ustanoveních § 7 a § 129 a násl. s. ř. s., vztáhnout i na řízení před správními soudy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2003, č. j. Nad 41/2003 – 32, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2003, č. j. Nad 52/2003 – 28).

Nejvyšší správní soud při posuzování opodstatněnosti další stížní námitky, že napadené usnesení je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů nebo nesrozumitelnost, vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, uveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, uveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví podle ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění rozhodnutí proto musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí pak nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

Napadené usnesení krajského soudu není zatíženo žádnou vadou, která by způsobovala jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů nebo pro nesrozumitelnost. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí je zřejmé, na základě jakých úvah bylo napadené usnesení vydáno, i z jakých ustanovení zákona vycházel krajský soud při rozhodnutí o postoupení věci podle ustanovení § 7 odst. 6 s. ř. s. Nelze pominout, že v kasační stížnosti není námitka nepřezkoumatelnosti nijak konkretizována. Nejvyšší správní soud tedy pouze obecně posoudil závěr krajského soudu, že místně příslušným soudem k přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně je Krajský soud v Brně. Stížní námitka o nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení krajského soudu ve světle uvedeného však nemůže obstát, neboť k výroku rozhodnutí

o postoupení věci Krajskému soudu v Brně bylo podáno zcela dostatečné a srozumitelné odůvodnění, které lze zcela bezpochyby přezkoumat.

Nejvyšší správní soud proto z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná, a proto ji zamítl (§ 110 odst.1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a finančnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka a podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) 2100 Kč, podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč a 19% daň z přidané hodnoty, celkem tedy 2856 Kč. Pokud advokátka požaduje odměnu i za další úkon, je třeba zejména poukázat na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2002, č. j. 6 A 722/2000 - 35, které je publikováno pod č.1024/2002 Soudní judikatury, v němž soud uvedl, že „advokátovi, ustanovenému účastníku řízení soudem, náleží mimosmluvní odměna podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. pouze tehdy, pokud po doručení usnesení soudu o ustanovení zástupcem se uskutečnila první porada s klientem“. Tvrdí-li v dané věci advokátka, že dne 15. 11. 2007 převzala zastoupení stěžovatele podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky, nutno konstatovat, že v tento den jí bylo pouze doručeno usnesení krajského soudu o tom, že byla ustanovena zástupkyní stěžovatele v řízení o kasační stížnosti. Ze spisu však nevyplývá, a není to ani ničím doloženo, že by převzetí zastoupení dne 15. 11. 2007 zahrnovalo i poradu s klientem. Nárokovaný úkon proto nelze považovat za úkon právní služby ve smyslu citovaného ustanovení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu